Ετος 24ον Ρέθυμνον Τρίτη 1 Ἰανουαρίου 1936 Ἀριθ. φύλλου 1622

ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ - : Β. ΚΑΤΣΑΚΙΣ | Ἀριθ. τηλεφώνου 77 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ: Ι. Σ. ΚΑΛΑΤΖΑΚΙΣ

ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ

Ενας ἀκόμη χρόνας εἰς τὴν αἰωνιότητα. 1936 χρόνια ἀπὸ τῆς Γεννέσεως τοῦ Χριστοῦ. Χιλιάδες χρόνια ἀπὸ τῆς γεννέσεως τοῦ Κόσμου.

Τί σημαίνει ἕνα ἀκόμη περαδάκι, στὸ ἀνάκες τῆς ὑνθρωπότητος; Κ ὶ τί σημαίνουν οὶ συνόλοι αὐτοὶ οἱ τρελλοὶ ἐνθουσιασμοὶ τοῦ οὐδὲν σκεπτομένου κόσμου, ὅτανό πελθὼν δὲν ἔδωσε τίποτε θετικὸν διὰ τὴν εὐμερίαν οὗ ἀνθρώπου καὶ ὅταν ὁ ρχόμενοςδὲν προοιωνίζεται αμμίαν εὐτυχίαν. 1930 χρόνια, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποῦ ὁ Ἀστὴρ» ὡδήγησε τούς μάους εἰς τὴν Βηθλεὲμ, διὰ ὰ χαιρετίσουν τὴν Θυσίαν οῦ ὁ Θεὸς ἀπεφάσιζε, διὰ ὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου

Καὶ ἠνδρώθη ὁ μικρὸς εὸς καὶ ὡδηγήθη Μεγάος εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ ἀελήφθη. πρὸς τὸν Πατέρα, ωρὶς αὐτὸ τὸ φωτεινὸ θεραμα νὰ καταστήσῃ τὸν νθρωπο θετικότερο. Βέια ἕνας ὁλόκληρος κόμος ἀφῆκε τὴν λατρείαν ὸν Εἰ ώλων καὶ ἠσπάσθη ὸν Χριστιανισμόν, ἀλλὰ ὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ, ἔπρεπε νὰ ερεώσουν τὰ θεμέλια τοῦ ου αὐτοῦ κόσμου, οἱ Μεάλοι Χριστιανοί, μὲ τ' ς ζωτους. Ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν υσίαν του. Ἀλλὸ ν' ἔγινε τι ἔγινε, μόνον διὰ ὸ «θεῆναι», τοὺς ἀνθρώπους; Εἶναι διότι ἔπῆρε, μὲ ν τραγικὴν ἱστορίαν του στήριον ὁ Χριστιανισμὸς ὶ ὁ ἄνθρωπος ἀρέσκεται ς τ' ἀνεξιχνίαστο; 1936 όνια πέρασαν ἀπὸ τότε

Ἀκό, ἡ, κάτω ἀπὸ τὴ φωνὴ διδασκαλία τοῦ Χριτιανισμοῦ, δέν ἀνέκυψε ὁ όσμος. Κρατεῖ ἀκόμη ἐπεί να κλειστὰ τὰ μάτια, στὴ εγάλη Διδασκαλία. Καὶ θεῖα κηρύγματα.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι εὐρον μεταξὺ τους «καὶ τοῦ όνου» χωρὶς νὰ νοιάζωνι ἂν ὁ χ όνος δὲν προσθέ τίποτε εἰς τὸν ἐξ νθρωσμὸν τοὺ ἀνθρώπου. Φτά νὰ φτά ωμε καὶ τοῦ όνου.

Τὸ 1935 δὲν πότισε λίς πικρίες τὴν Ἀνθρωπότα.

Ὁ Ἰταλοαιθιοπικὸς πόμος, ἀπειλεῖ νὰ παρασύ εἰς φοβερὰν σύραξιν ὁκληρον τὴν Εὐρώπην.

Κινδυνεύει νὰ γίνῃ πολὺ ἄξιωμα, ἡ κυριαρχία ς βίας.

Η προσπάθεια τῶν Ἰτ ν, διὰ τὴν ἀντιμετώπισ ν φοβερῶν συνεπ ερπληρωσ ται. Ὁ

Ἀπο

ἡ ἀλήθεια εἶναι μί α: Ε ἡ κυριαρχία τοῦ Μεγ Κεφαλαίου ποῦ ἀπειλε νὰ καταρρεύσῃ ὑπὸ τὴρηνικὴν διαβίωσιν τῶν μ. Καὶ ἂν ἐντὸς τοῦ ἄλλοντος σήμερον ἔτουσιεν νέον παγκόσμιον πόν, τὸ κεφάλαιον ἐνίκησέσα εἰς τὴν τρομερὰν σιλην τοῦ πολέμου, τὸ Κλαιον αἰσθάνεται τὴν ἄπυσιν τοῦ χορτασμοῦ, ς τὸ Τσακάλι, εἰς τὴν βοτ ν θνησιμαίων.

Τὸ δ, διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λ εἶναι ἔτος κατηραμένο εὐγει ὑπὸ τὰς ὰ ὰς τουνεχῶν.

Κ τὸ, ἐκινδύνευσε νὰ διαλή Ἑλλάς. Λὲν εἶναι ὑπερ ἡ δι λυσις. Ἦταν ία καὶ ἀναπόφευκτος ἡν τελευταίαν στιγμὴν ἔσωσε ὁ Βενιζέλος. Ἐπράπὸ δῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, οἱ ντες διελκυστίνδα τ ὥραν, ὁ Κονδύλης ἀπ μιὰ μεριὰ, ὁ Παναγῆς τὴν ἄλλη, ἐσώθη ὅμως Μεγάλο θύμα.

Τὸ κί ητοῦ Μαρτίου ἦταν μ ὰ ρκεφαλιά. Κακὴ ἔμπνευ Χειρότερη ἐκτέλεσις. Ἰχειρότεροι ἀκόμη οἱ πειότεροι ἐκτελεσταί. Καί φοβερὰ συνέπεια: Οἱ μ Ἕλληνες καβάλησαν τ ἄλλους καὶ τραβούσαμε πρ ἀποκτήνωσι.

Γιὰ τοὺνθρώπους τῆς κοσμογονίφτανε ποῦ ἐπέπλεαν, μ σ' ἕνα πέλαγος γεμᾶτο ώματα. Εἶναι ποῦ αὐτοὶ ἔχοντο, ἢ τοὺς εὐχαριστοῦ βραβεῖα τοῦ θνησιμαίου

Ὁ νέος νος ἂς ἐλπίσῳ με νὰ ἀ αχθῇ καλύτερος.

Δὲν πεῖσομε νὰ αἰσθανθῇ ἐφ ἡ ἀνθρωπότης τὸ ἀληθ νόημα τοῦ Χριστιανισμ

Ἂς εἶναι λάχιστον τυχερότερος, λιγότερα σφάλματα περισσοτέραν ἐθνικὴν ὀνδησιν, καὶ κυρ ώτερο μότητα. Ἐὰν δὲν καταλά εν οἱ Ἕλληνες τὸ μεγάλο καλὸ τῆς μεταξὺ μας Εἰρήνης, πῆγα με κιόλα νατ διαβόλου.

Διεθνῶς ἂς ε θῶμε, νὰ νικήσῃ ἡ Κοιναν τῶν Ἐθνῶν καὶ τὸ ὀρ πνεῦμα της. Ἡ κατάσις τῶν φασιστι ῶν Κρα θὰ εἶναι ὸ μεγαλύτι ἀ ποῦ μπορεῖ νὰ χ ος χρόνος, εἰς ν ἀνθ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

....Μενεξέδες, ἁπλώσετε τῆς σκιές σας γύρω ἀπὸ τὸν αἰώνιο ὕπνο τοῦ χρόνου τοῦ παληοῦ.

χαρισμένο στὴν Μ.Μ.Α.

Ἀόρατοι θάνατοι, θαρρεῖς, διαβαίνουν σιγὰ ἀπὸ ψε μέσα στὰ ὁλοσκότεινα πέπλα τῆς νύχτας ὰ χρυσοκέντητα ἀπ' τῆς ἀχτῖδες τῆς ἀστέρινες.

Μία μί ἡ μέρες τοῦ χρόνου τοῦ π ιληοῦ τυλ γμένες ἄλλες μὲ ζωηρόχρωμα τούλια τῆς χαρᾶς κι' ἄλλα μὲ κρέπινα θλιβερὰ φορέματα διάβηκαν ἀπ' τὸ κρυστάλλινο παλάτι γιὰ σ ερνὴ φορὰ μὲ κύκνειες στροφὲς ἀποχαιρετῶντας ' ὅμορφο μὰ ὁ λόχρωμο ἀγγελοῦδι ποὺ ψυχομαχεῖ καὶ εἶν' ἡ στιγμὲς του μετρημένες.

Ὁ ἥλιος ἀμίλητος μέσα ἀ πὸ συγνεφένιες καταχνιὲς τοῦστειλε μὲ τῆς στερνὲς ἀχτῖδες τό τελευταῖο «χαῖρε» καὶ χάθηκε πίσω ἀπ' τῆς μενεξεδένιες τῶν κοντινῶν βουνῶν κορυφὲς ..

Τὰ πονεμένα μάτια του διάπλυτα καὶ θολὰ ἀπ' τὴν ἀγωνία τοῦ θανάτου σέρνονται μὲ λαχτάρα πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀπ' τ' ἀδύναμα χέρια του σκορπιοῦνται ρίνα κρίνα λευκὰ σᾶν ἀφρὸς καὶ σᾶν ἀλάβαστρα.

Ἕνα δάκρυ βουβὸ καὶ ἄφωνο σᾶν ἀχτῖδα μελαγχολικοῦ φεγγαριοῦ σ αλάει πλάϊ στῆς χόγχες τῶν ματιῶν του καὶ τὰ χείλη του ἀνοίγουν στὴν ἄτονη ἀνάσα του σᾶν ἑτοιμόσβυστα νυχτολούλουδα.

τοχὸ ἀγγελοῦδι.....ἔτσι ν ὅλα τὰ ὡραῖα.....Μὲ χάραγμα τῆς πρώ ῆς περισυνῆς πι ό

ΤΑ ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΜΑΣ

Θεωρεῖται σχεδὸν βέβαιον ὅτι τοῦ ἐπισήμου συνδυασμοῦ θὰ ἡγηθῇ ὁ κ. Ν. Ἀ σούτσης. Τὴν ἐπαρχίαν Ἁγίου Βασιλείου θὰ ἐκπροσωπήσῃ ὁ κ. Εὐστρ. Φωτάκις καὶ ὅστις ἀφίκετο ἐξ Ἀηνῶν χθὲς βρά υ. Περὶ τήν Μυλοποτάμου ἐρίζουν οἱ κ. Νίκος Δασκαλά ης Ν. Μπυράκης Γ. Σκοῦλας καὶ Γεωρ Πετούση. Κατὰ τινα πληροφορίαν ἴσως ἔχομεν καὶ τε τάρτην ἕδραν ἐν τῷ Νομῷ ἐκ τοῦ ἀναλογισμοῦ τῶν 300 Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ τεθῇ ἡ ὑποψηφιότης τοῦ κ. Ν. Ἀνδρουλιδάκη, ὅστις σήμερον, ὑπερχώρει, χάριν τῆς ἑνότητος τοῦ κόμματος καὶ ἐφ' ὅσον αἱ ἕδραι θὰ ἦσαν τρεῖς. Θεωρεῖ αι πάντω βαιον ὅτι δεύτερος συνδυασμὸς Φιλελεύθερος ἢ δημοκρατικὸς δὲ πρόειται νὰ γίνῃ θεωρουμένης πιθανῆς τῆς ὑποχωρήσεως τῶν λοιπῶν, ὑπὸ τῶν ὅρων τοῦ καταρισμοῦ κοινοῦ Φιλελευθέρου ψηφοδελτίου, κατὰ τὰς προσεῖ ἐκλογὰς καὶ ἐφ' ὅσον αὗται διεξαχθοῦν μὲ τὸ πλειοψηφικὸν.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΑΙΝΙΓΜΑ

ΑΡΧΙΜΕΝΙΑ ΚΙ' ΑΡΧΙΧΡΟΝΙΑ

Κάθε πρωτοχρονιὰ, περίμεναν, θαρρεῖς μὲ κάποιο καρδιοχτύπι, τὸ δῶρο της. Μὴ θαρρεῖτε ὅμως, πῶς ἦταν καμιὰ «ὑπαρξιστικὴ» ἀγάπη του.

Φτωχοῦλα, ἐργαζομένη, μὲ μοναχὰ προυκιὰ τὴν γλυκάδα της, τὴν ἁπλότητά της καὶ τὴν ὠμορφιὰ τῆς ψυχοῦλας της ποῦ ἦταν θαῦμα. Πόσα χρόνια πέρασαν μὲ αὐτὴ τὴν ἰδέα τοῦ πρωτοχρονιάτικου δώρου. Καὶ κάθε χρόνο, λίγο πρὶν ἀκόμη το τελευταῖο φύλλο τοῦ Ἡμερολογίου, ἀφίσῃ τὸν ἑτοιμοθάνατο κορμὸ τοῦ χρόνου, τὰ δωράκι του ἐσκέλλετο, μὲ εὐλαβικὴ τυπικότητα. Πότε μιὰ καρτοῦλα μὲ μιὰ ἀφιέρωσι ποῦ ξεματοῦσε, μὲ δυὸ λογάκια ποῦ ἦσαν καθὼς δυὸ χέρια ἀνοιμένα σὲ δέησι πρὸς τὸ Θεὸ, μ' ἕνα σιχάκι πλεγμένα θαρρεῖς ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ χέρι τῆς ἀγάπης. Ἡ ἴδια καὶ ἔμπνευσι καὶ στίχος. Καὶ πάλι, ἄλλοτε, ὅταν τὸ ἐπέτρεπε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ χεράκι της, ἀφίνετο σὲ πιὸ γεναιόδωρη χειρονομία. Μιὰ ἀπὸ τῆς τελευταῖες πρωτοχρονιὰ ἦταν ἡ πιὸ ὡραία, ἡ πιὸ τρυφερὴ συρπρίζα. Μιὰ τεφροδόχη ἀπὸ ἀσπρομίρμιρο μὲ πέντε μικρὰ, νά, τόσα δά, μιὰ σταλοῦλα, τὸ καθένα, θάλεγες πεντάδυμα, ποῦ τὰ θαρροῦσες ἰσάριθμες εὐχὲς μιᾶς παρόμοιας εὐτυχίας. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα ποῦ τὸν εἶδε, τοῦ ἔδηγησε τὸ συμβολισμὸ, μέσα σὲ φιλικὸ ζάχαρι, μὲ τὸ λόγο της ποῦ ἔμοιαζεγάγγαρο νερὸ σὲ μαρμάρινο σιντριβάνι. Πεθυμοῦσε τὴν χαρὰ τῶν παιδιῶν, σὰν ἕνα συμπλήρωμα τῆς εὐτυχίας της, ποῦ, χωρὶς αὐτὴ τὴ χαρά, θάχε τὸ ἄδειο της, δὲν θάταν ἀκέρια.

Μὰ ἔτσι, χωρὶς γ' μο στῆς ἔλεγε ἐκεῖνος μὲ φόβο μὰ καὶ λαχτάρα.

—Ὁ γάμος; Δὲν τὸν συλλογιέμαι καθόλου.

—Νὰ κάνῃς; ἔπειτα τί;

—Τίποτε διαφορετικὸ ἀπὸ ὅτι εἶναι φυσικὸ νὰ γίνῃ. Θὰ τ' ἀναθρέψῃ ἡ Μητέρα τους καὶ θὰ τοὺς κάνῃ σπουδαίους.

—Καὶ ὁ μπαμπᾶς;

—Θὰ ἐνδιαφερθῇ ἂν θέλῃ καὶ ὅταν θέλει ἐκεῖνος.

Τῆς παρίσταινε πόσο εἶναι ντροπὴ αὐτὴ ἡ τόσο λίγο κοινωνικὴ ἀντίληψις γιὰ τὸν ἔρωτα. Δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τίποτε. Τὴν ἔφτανε τὸ παιδί. Θάπερνε πάρα καὶ ὅσα—τὸ σωματάκι τοῦ μικροῦ—ἡ ἀγάπη της, δικαιοῦται μὲ ἀπραγματοποίητη. Καθὼς ἔβλεπε παιδάκια νὰ γελοπαίζουν στοὺς δρόμους, ἐγένετο ἄλλος ἄνθρωπος. Τὰ χάχανατους τὴ δρόσιζαν, τῆς μπαλσάμωναν τὴν πληγωμένη καρδιά. Τῆς γλύκαινεν τὸν πόνο της τὸν πικρό. Ἄχ! ἤθελε ν' ἀκούσῃ τὲς κλάψα ἑνὸς παιδιοῦ ἂς ἦταν καὶ μοιρολόϊ τῆς ἀγάπης. Τίποτε περισσότερο δὲν

τὴν συγκίνοῦσε, ἀπὸ τὴ θέα ἑνὸς παιδιοῦ, ἂν τύχαινε δά, καὶ ἦταν ξανθόμαλλο μὲ φουσκωμένα μαγουλάκια, μὲ κορμάκι λευκὸ κα θῶς ἕνα κομμάτι ζάχαρι.

—Εἶναι ὁ ὡραιότερος μπονμᾶς, ποῦ θὰ μοῦ ἔκανες, τοῦ ἔλεγε συχνά.

Κι' αὐτὸς γελοῦσε μὲ τὴν ἀπλότητά της, ὅμως, μέσα του, καὶ ὁ ἴδιος αἰσθάνονταν τὸν ἑαυτὸ καῦμὸ "Αχ! ἕνα παιδί. Θὰ τὼστε λέγε ἄραγε ὁ μικρὸς Χριστούλης, ὁ καλὸς Θεὸς τῶν μικρῶν; Ἡ ὧδη γημένος; πάλι ἀπ' αὐτὸν, θὰ τὸ ἔφερε μιὰ μέρα μ' ἄλλα ἀναρίθμητα δῶρά του, ὁ πολυδιαβασμένος ἅγιος ποῦ κάθε χρόνο ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισάρεια, βαστῶντας μελάνι καὶ χαρτί—ὅπως τὸ φαντάζονται οἱ Ἕλληνες σχολιαστικοί, ἢ φορτωμένος, δῶρα, κατὰ τοὺς θέλουν οἱ πρακτικοὶ εὐρωπαῖοι.

Καὶ μὲ τὴ φλογερὴ αὐτή πεθυμιὰ, ποῦ κυριαρχοῦσε μέσα τους ξεχνοῦσαν πῶς ζητοῦσανκάτι ἀδύνατο, ἀφ' οὗ καμμιὰ φορά, σὲ τόσο μακρυνὸ ἀπόλυτα της, ἡ ἀγάπη τους δὲν χύθηκε, κι' ἂς ξεματοῦσε, ἔξω ἀπὸ τὰ καλούπια παλαιῶν παραχωρήσεων, συγκρατητικὴ, σεμνὴ, ὁλότελα καθάρια, καὶ παρθενική. Οὔτε ὁ ἄρρην δὲ σκέφτηκε πότε νὰ λερώσῃ αὐτὸ τὸ λευκὸ πίνακα τῆς ἀγάπης τους, θαρρεῖς ἀνέγγιχτο, ἢ καθὼς τὸ καθαρὸ ἀρωματισμένο σεντόνι, ποῦ σκέπασε τ' ἄχραντο σῶμα τοῦ Χριστοῦλας, ὁ Ἰωσήφ.

Κι' ἐρχόντουσαν τὰ Χριστούγεννα κι' ἡ πρωτοχρονιὰ κι' ἔκαναν πάντα τὰ δῶρα τους, μὲ τὴν ἴδια θέρμη, τὸν ἴδιο συμβολισμὸ, τὴν ἴδια πάντα λέξι. Ἡ λύτρωσις, συμβολικὰ δῶρο, μὲ κερένια καῦκλα. Μὲ ξανθὲς κοντὲς μπούκλες, ποῦ θαρροῦσες ρολὰ χρυσάφι, μ' ἕνα μυστράκι—κρίνο, ἔμοιαζε πῶς ξέφυγε ἄρτι, ἀπὸ τὸ ἐργαστήρι τῆς δημιουργίας. Μὲ τὸ πιὸ φωτινὸ σημάδι της, τὰ μάτια της. Μεγάλα μαῦρα μάτια, σχεδὸν ὑγρά, λάμποντα, σχεδὸν φωσφορίζοντα, φωτιὰ σὲ θάλασσα.

Κι' αὐτὰ τὰ μάτια ἦσαν μεγαλωμένα σ' ἕνα βαθὺ κι' ἀναπάντητο ἐρωτηματικό, ἔκπληξι μαζί, καὶ παράπονο, τὸ ἀποθάνεται βαθιὰ νὰ σὲ τρατᾶῃ καὶ σὲ ματώνῃ. Κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα τῆς κορέντζας καῦκλας, ἔνιωθε τὸν ἑαυτό του ὑπόδικο, ἀνίκα[illegible] σταθῇ ἀκόμη νὰ ὑπερασπ τὸν ἑαυτό του, καθὼς ἕνα ἔγκλ μαῖο. Δὲ μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ. Καὶ τὸν ἄλλο χρόνο ποῦ δὲν εἶχε πιὰ δῶρο, ποῦ αὐτὴ ἡ φάμπρικα εἶχε στειρωθῇ, ποῦ μάταια καρδιοχτυποῦσε ὁλόκαιρο χρόνο γιὰ τὴ μιὰ τὴ μοναδικὴ μέρα, ἄνοιξε τὸ συρτάρι τῆς ἀγάπης του τῆς μυριόλυπης. Μανιτελάκια κεντημένα μὲ τὸ μονόγραμμα του, φαντογραφοῦλες καὶ χειρόγραφα, ἕνα σωρὸ γράμματα. Καὶ ἀκόμη, μιὰ τοῦφα μαλλιὰ πιασμένα μὲ μιὰ κορδελίτσα κατακόκκινη Ἐμνήσκαν καὶ μερικὰ ἀνθάκια—χιμισμιὰ μενεξέδες, λίγιστο πλησίον στό μεγάλο γκρὸ. Κάθετα καὶ μιὰ δύμησι. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ φορεμένα μὲ περισσότερες ἀναμνήσεις. Ἕνα σορὸ θαμπωμένα. Στὸ πλαὶ νὰ ξαναζήσῃ πλεξιδιὰ ἀπὸ τὰ μαλλιὰ τῆς τύχης, ἐξ νεμάτος τόμος ὕστερα ἀπὸ δρό μα ἀκούστο ὁ θάνατος τοῦ νέου χρόνου μὲ πυχερο. Κάτω ἀπὸ

(Συνέχεια ἐπὶ τῆς 4ης σελίδος)

«ΚΡΗΤ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ»

εὔχεται εἰς τοὺς συνδρομητάς της

ΤΥΧΕΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ